

INSITA 2016 / Humenné 10. – 15.7. 2016

12. medzinárodný výtvarný plenér

Hlavný organizátor a odborný garant podujatia: Vihorlatské múzeum v Humennom

Spolupráca: Národné osvetové centrum v Bratislave, Miestny odbor Matice slovenskej v Humennom

Účastníci: Slovensko: Jozef Pavlík – Osuské, Ján Krlička – Zlatá Baňa, Martin Mešša – Komárov, Dana Poláková – Pezinok, Ján Nedorost – Trenčín, Peter Zoričák – Kremnica, Jozef Rakovan – Štiavnik, Michal Škrovina – Bratislava, Martin Orlik – Vranov nad Topľou, Jana Michalková – Jasenov. **Ukrajina:** Taras Romanyuk – Keb – Ľvov. **Česká republika:** Dušan Chaloupka – Brno. **Poľsko:** Marian Pažucha – Nowy Sącz. **Srbsko:** Ana Knjazović – Kovačica, Janko Širka – Padina.

Sprievodné podujatia: 10. 7. – Vystúpenie FS Chemlon z Humenného, 11. 7. – Prehliadka historickej a umeleckej expozície humenského kaštieľa s výkladom, 12. 7. – Edukačno – poznávací program: Prešov – etnografická a historická expozícia Krajského múzea s výkladom, Židovské múzeum – prehliadka architektonickej pamiatky a expozície s výkladom, Solivar – prehliadka technickej kultúrnej pamiatky s výkladom, Návšteva ateliéru Jána Krličku, 13. 7. – Hrad Čičva – turisticko-poznávací program, 14. 7. – expozícia ľudovej architektúry a bývania – prehliadka humenského skanzenu s výkladom a projekcia dokumentárnych filmov. 15. 7. – improvizovaná vernisáž realizovaných diel v skanzene a následná reінštalácia v galerijných priestoroch Vihorlatského múzea.

Sprievodná výstava: Michal Škrovina – Príbehy z môjho života. Vernisáž s kultúrnym programom:

14. 7. Trvanie výstavy: do 31. 8. 2016.

Aktuálny ročník podporili : Z verejných zdrojov Fond na podporu umenia, Úrad vlády SR v programe Kultúra národnostných menšín 2016, Národné osvetové centrum Bratislava, Mesto Humenné a Matica slovenská.

INSITA je kreatívne viacročné podujatie rozvíjania tradičnej ľudovej tvorby a insitného prejavu v humenskom skanzene s medzinárodným zastúpením, ktoré vo svojom 12. ročníku prinieslo účasť

15 autorov z 5 krajín. V priebehu týždňa vytvárali prostredníctvom maliarskych, rezbárskych a sochárskych techník diela, v ktorých zúročovali svoje individuálne skúsenosti, zručnosti a predstavy.

Michal Škrovina, 1940/ Bratislava

Povolaním architekt. Štúdium ľudového umenia v SNM v Martine ho priviedlo k vlastnej výtvarnej tvorbe, ktorá má korene v naivnom poetizme, bezprostrednom výraze so zmyslom pre humor. Maľuje temperou na tabuľové sklo, venuje sa aj výrobe drevených figúrok. Vystavoval v Paríži, Mexico city, Bratislave, Dolnom Kubíne, Trenčíne, Pezinku a i. Od roku 2001 je majstrom ľudovej umeleckej výroby.

Ján Nedorost, 1952/Trenčín

Samouk, maľbe sa venuje od roku 1986, je členom Združenia neprofesionálnych výtvarníkov v Trenčíne. Za svoju výtvarnú tvorbu získal viacero ocenení na celoslovenských súťažiach Výtvarné spektrum. Vnútorne autentický a neškolený prejav s osobitým ponorom do sveta sna, vízií a autorových predstáv o svete v sebe a okolo seba, originálny, bez cudzích vizuálnych vplyvov.

Jozef Pavlík, 1959/ Osuské

Povolaním právnik. Insitnej drevenej plastike a maľbe sa venuje od roku 1975, keď svojou účasťou vstúpil aj do postupových súťaží. Vystavoval v Senici, Trenčíne, Skalici a v Srbsku v Pivnici a Belehrade. Začínal drevorezbárstvom, po úraze ruky sa jeho tvorba sústredila viac na maľbu. Plošná dekoratívna a farebne expresívna maľba, ponorená do spomienok a zážitkov detstva, dediny, zvykov, tradícií, rodiny zosobňuje autorovo videnie sveta.

Peter Zoričák, 1954 /Kremnica

Historik a archivár, Majster ľudovej umeleckej výroby, rodák zo Skalice sa rezbárstvu začal venovať od polovice 70-tych rokov. Tvorba inšpirovaná slovenskou historickou a ľudovou tradíciou v jeho osobitom výraze prináša motívy postáv slovenského vidieka, hudobníkov, tanečníkov, bačov, ale aj motívy rodiny, materstva, ženy, prírody či postavy svätcov. Zvláštnu kategóriu tvoria betlehemy, niektoré polychrómuje a štylizované zoomorfné plastiky. Vystavoval v Ríme, Lisabone, Viedni a na mnohých kolektívnych a autorských výstavách na Slovensku.

Taras Romanyuk (Keb) , 1979 /Ľvov

Dizajnér s akademickým vzdelaním, očarený tvorbou primitivistov Henriho Rousseaua, Nikifora a Ivana Generaliča. Podnety v tvorbe nachádza v bohatej folkloristike, mytológii a rozprávkach Ukrajiny ale aj iných krajín. Maľuje na drevo a plátno. Okrem Ukrajiny vystavoval v Poľsku, Francúzsku a Kanade. V poslednom čase tvorí rozprávkové knihy pre deti, v ktorých je nielen autorom grafického a obrazového konceptu ale aj literárnych textov.

Marian Pažucha, 1951 /Nowi Sącz

Absolvoval ľudovú univerzitu umeleckého remesla vo Woli Sękovej v Malopoľskom vojvodstve. Zaoberá sa kultúrou a etnológiou Karpát a námety zo života ich obyvateľov sú hlavným zdrojom jeho rezbárskeho i maliarskeho diela. S trochou sentimentu, nadhľadu a úsmevu. Iným tematickým okruhom v rezbárskej tvorbe

sú sakrálné motívy realizované v reliéfe alebo v skulptúrach svätcov, ktoré spravidla aj polychrómuje. Vystavoval vo Varšave, Štetíne, Lodži, Krakove, Katoviciach, Czenstochovej a v Chicagu.

Dušan Chaloupka, 1935/Brno

Inžinier, cestovateľ, obdivovateľ kultúry starého Egypta, člen umeleckého združenia Parnas Brno, rodák z Boskovic sa k systematickému maľovaniu dostal až vo svojich 75 rokoch. Hlboké poznanie a zážitky, umocnené osobným pozitívnym vzťahom k svetu, vyjadrené často metaforicky, dáva divákovi priestor na premýšľanie o jeho tvorbe. Tvorba, ktorá nesie znaky raného kubizmu, naivného maliarstva s prevažujúcim koloritom teplých farieb a hravého humoru.

Martin Mešša, 1949/Komárov

Etnograf, etnológ, človek so záujmom o literatúru, hudbu, spoločenské vedy, rezbár, od roku 2013 Majster ľudovej umeleckej výroby vo svojom diele akcentuje svet dedinských postáv a postavičiek. Rovnako zanietené čerpá z motívov kresťanskej ikonografie. Jednoduchá forma s čistým a jemným opracovaním dreva v symbolickom náznaku spontánne vypovedá o autorovom prevažujúcom radostnom pociťovaní života.

Jozef Rakovan, 1962 /Štiavnik

Rezbár, iniciátor „rezbárskej škôlky“ pre handicapované deti, zakladateľ Spolku štiavnických rezbárov, nadväzujúcim na bohatú tradíciu štiavnického ľudového rezbárstva. V tvorbe čerpá predovšetkým z osobne prežívaných viery a kresťanskej tradície špecifickým dotváraním samorastov. Jeho Život Krista obsahuje v jednom kuse 18 výjavov. Tvorba má viac polôh, od drobnej plastiky po rozmerné súsošia, v ktorej spracováva folklór, históriu i súčasnosť Štiavniku. Absolvoval množstvo výstav na Slovensku, v štátoch Európskej únie, v Austrálii a USA.

Dana Poláková, 1955 /Pezinok

Rodáčka z Limbachu, absolventka strednej obchodnej školy, začala spontánne maľovať z vnútornej potreby vyjadriť svoje pocity a predstavy. Blízky je jej svet divadla, mytológie, balád ale aj predmetov, zvierat a ľudí, ktoré ju obklopujú. S citom pre dekoratívnu kompozíciu obrazu s jemnými farebnými tónmi a modeláciou objemov sa približuje k tvorbe magického realizmu. Je účastníčkou mnohých výtvarných plenérov na Slovensku i v zahraničí, vystavovala na medzinárodnom Trienále insitného umenia v Bratislave (2004). Jej dielo je súčasťou zbierok SNM a SNG v Bratislave a súkromných zbierok doma i v zahraničí.

Ján Krlička, 1954 /Zlatá Baňa

Rodák z Vrchlabí, absolvent stavebnej priemyslovky, človek so záujmom o poéziu, hudbu, literatúru, žije od roku 1961 striedavo v Prešove a v Zlatej Bani, kde v lone prírody sa cíti slobodne a prirodzene, čo je pre jeho originálny výtvarný prejav najdôležitejšie. Motivovaný intenzívnymi zážitkami premieňa do svojej maliarskej i rezbárskej tvorby osobné príbehy, inšpirácie biblickými témami, jazzom alebo námetmi z cirkusantského prostredia. Jeho diela sú súčasťou verejných i súkromných zbierok na Slovensku, v Maďarsku, Poľsku a vo Veľkej Británii.

Janko Šírka, 1961/ Padina

Pôvodný povoláním letecký mechanik, dnes drobný poľnohospodár sa maľbe začal intenzívnejšie venovať od roku 1981. Je členom maliarskej skupiny „Smäd“ v Padine. A práve téma nedostatku vody je častým námetom v jeho tvorbe. A potom celý kolorit práce, zvykov a tradícií dedinského života s obľúbenou kombináciou zemitých odtieňov hnedej a žltej farby vo výtvarnej polohe blízkej komiksu.

Vystavoval v Srbsku, Maďarsku, Kanade, Mexiku a na Slovensku.

Ana Knjazović, 1950 /Kovačica

Absolventka katedry diplomacie v Belehrade, novinárka a maliarka sa výtvarne formovala pod vplyvom otca Jána Knjazovića a svojím spôsobom nadväzuje na jeho dielo. Zostala typická ultramarínová farba, avšak doplnená koloritom ružových a fialových tónov. Vzpínajúce kone, mačky, kohúty, do neznámych letiace vtáky. Obrazy hmýria spoložitím zvierat s dedičkami, v ktorom nechýba erotický podtext a tento celok utvára podmanivý a imaginatívny pohľad do maliarkinej duše.

Martin Orlík, 1979 /Vranov nad Topľou

Samouk, po ťažkom úraze a prechode do invalidity, začal sa intenzívnejšie pod vplyvom otca venovať výtvarnej tvorbe v roku 2008. Práca s hlinou mu umožňuje rozvíjať aj manuálne činnosti. Obľúbenou témou sú zvieratá, ktoré modeluje v jednoduchom objeme so základnou charakteristikou a striedmym farebným dotvorením.

V roku 2016 sa prvýkrát a úspešne zúčastnil všetkých kôl postupovej súťaže Výtvarné spektrum.

Jana Michalková, 1969 /Jasenov

Samouk, maľuje na sklo a drevo intenzívnejšie od roku 1988. Inšpirovaná kánonizovaným zobrazovaním svätcov s obohatením o vlastný dekoratívny ornament siaha s obľubou po sakrálnych témach. Ďalší okruh jej záujmu a vlastnej výtvarnej štylizácie tvorí tradičný východoslovenský folklór.

Sporadicky sa zúčastňuje súťaží a výstav, v roku 2015 získala ocenenie v medzinárodnej súťaži v Dolnom Kubíne. Spolupracuje s ÚLUV-om., v roku 2011 zastupovala Slovensko v Holandsku.